

EXPEDITIE INSECT MIERENKOLONIE

START JE EIGEN MIERENKOLONIE

WAT HEB JE NODIG?

- Reageerbuisje
- Water
- Watjes

STAPPENPLAN

Je kan op twee manieren een mierenkolonie starten:

- Een kolonie online kopen
Kies altijd inheemse mieren (soorten die hier leven). Uitheemse mieren kunnen schadelijk zijn voor de natuur als ze ontsnappen.
- Zelf een koningin zoeken
Dit is het mooiste om mee te maken, een kolonie helemaal zelf opkweken vanuit één zelf gevonden koningin. Hieronder vind je een stappenplan hoe je dit moet doen.

1. Zoek een koningin

In de lente en zomer zie je soms veel vliegieren tegelijk. Dat heet de bruidsvlucht. De mieren vliegen uit om te paren in de lucht. Na de paring sterven de mannetjes, omdat hun rol in de voortplanting volbracht is. De vrouwtjes, de bevruchte koninginnen, landen weer op de grond.

Een koningin herken je zo:

- Ze is groter en dikker dan andere mieren
- Ze loopt alleen rond
- Vaak heeft ze haar vleugels al verloren
- Ze zoekt een plek om een nieuw nest te maken

Vang haar voorzichtig in een potje.

2. Maak een reageerbuis-nest

Vul het buisje voor ongeveer 2/3 met water. Duw daarna een wattenprop tegen het water, zodat het water blijft zitten. Test of er geen water uitloopt als je het buisje omdraait. Zet daarna voorzichtig de mierenkoningin in het buisje. Sluit het buisje af met een tweede droge wattenprop. Zorg dat er ongeveer 2 centimeter ruimte zit tussen de twee watten, zodat de koningin genoeg plaats heeft.

3. Zet het nest donker en rustig

Wikkel het buisje in aluminiumfolie of papier zodat het donker wordt. Je kan het ook in een donkere kast of lade leggen. Laat het buisje zo veel mogelijk met rust, zodat de koningin zich veilig voelt.

4. Wachten op eitjes

Dit kan 1 tot 2 weken duren, soms iets langer. In die tijd heeft de koningin nog geen voedsel nodig, want ze heeft genoeg energie van de bruidsvlucht. Je hoeft dus nog niet bij te voeren.

5. Eerste werksters

Na ongeveer één maand komen de eerste kleine werkstermieren tevoorschijn. De kolonie heeft nu eiwitten en suiker nodig. Eiwitten helpen de larven groeien en zorgen ervoor dat de koningin nieuwe eitjes kan leggen. Suiker geeft energie aan de werksters.

Als eiwit geef je dode insecten, zoals fruitvliegjes. Als suiker geef je suikerwater (1 deel suiker en 9 delen water). Doordrenk een heel klein stukje watje met suikerwater en leg het in de proefbuis. Door het suikerwater op een watje te doen, kunnen de mieren niet verdrinken.

6. Grotere woonplaats

Als er ongeveer 20 werksters of meer zijn, kan de kolonie verhuizen naar een groter nest. Zo'n nest heet een mierenboerderij, of met een moeilijk woord: een formicarium. Dat is een nest waar mieren kunnen wonen en waarin je kan zien hoe ze leven. Je kan een formicarium online kopen, maar je kan er ook zelf één maken. Hieronder vind je een stappenplan.

BOUW JE EIGEN MIERENBOERDERIJ

WAT HEB JE NODIG?

- Ytongblok (te koop bij doe-het-zelfzaken)
- Plexiglas (bijvoorbeeld uit een oude fotokader)
- Potlood
- Schuurpapier
- Houtzaag
- Schroevendraaier
- Lijmpistool
- Rode filter
- Transparante slang (waar je proefbuis in past)

STAPPENPLAN

1. Ytong op maat zagen

Ytong is een licht soort beton dat gebruikt wordt in de bouw als isolatie. Voor mieren is het ideaal omdat het vocht goed vasthoudt en heel makkelijk te bewerken is. Daardoor kunnen mieren er goed in wonen en kan je er gemakkelijk zelf een nest van maken.

Bepaal eerst hoe groot je nest wordt. Dat hangt af van hoe groot je plexiglas is. Het plexiglas dient als raampje, zodat je kan zien hoe de mieren in het nest leven. Een formaat van ongeveer 15 × 10 cm is goed voor beginners. Leg het plexiglas op de Ytong en teken de omtrek af met potlood.

Zaag daarna het blok op maat met een gewone houtzaag. Vraag hierbij hulp van een volwassene. Een dikte van ongeveer 4 tot 5 cm is ideaal. Dat is stevig genoeg en houdt het vocht goed vast.

Zaag rustig en voorzichtig. Het hoeft niet perfect recht te zijn, want kleine foutjes kan je later nog bijwerken met schuurpapier.

2. Kamers tekenen

Teken nu met potlood de kamers en gangen van het nest op de Ytong. Dit worden de ruimtes waar de mieren zullen wonen. Maak liever meerdere kleine kamers dan één grote kamer, want mieren voelen zich veiliger in kleine ruimtes. Zorg dat de muren tussen de kamers minstens 1 cm dik blijven, zodat het nest niet breekt.

3. Kamers uitkerven

Nu kan je de kamers uitkerven. Dat kan met een schroevendraaier of lepel. Ytong is zacht, dus je hoeft niet hard te duwen. Maak de kamers ongeveer 1 cm diep.

Tijdens het uitkerven komt er veel stof vrij. Blaas of borstel het stof weg zodat het nest proper blijft.

Als de kamers klaar zijn, kan je de randen een beetje glad maken met schuurpapier. Zo ziet het nest er netter uit en kunnen de mieren zich beter verplaatsen.

4. Vochtkamer maken

Maak ook één vochkamer aan de bovenkant van het nest. Dat is een klein gaatje of kamertje waar je water in kan doen. De Ytong zuigt het water op als een spons. Zo blijft het nest een beetje vochtig, en dat hebben mieren nodig om goed te kunnen leven en hun eitjes en larven te verzorgen.

De vochkamer kan bijvoorbeeld een rond gaatje van ongeveer 1 tot 2 cm diep zijn. Daar kan je af en toe een beetje water in doen.

5. Gat voor verbinding met de buitenwereld

Maak ook een gaatje langs de zijkant van het blok. Het gaatje moet groot genoeg zijn om een doorzichtige buis in te steken. Met die buis kan je de proefbuis verbinden met het nieuwe nest. Later kan je de buis ook gebruiken om er een voederplek op aan te sluiten.

6. Plexiglas bevestigen

Leg het plexiglas op het nest en kijk of het goed past. Lijm het op het blok met een lijmpistool. Zorg dat er geen openingen zijn waar mieren kunnen ontsnappen. Opgepast: het lijmpistool kan erg heet worden! Vraag hierbij hulp van een volwassene.

Je kan op het plexiglas een rode filterfolie plakken. Mieren zien rood licht bijna niet, daardoor denken ze dat het donker is en voelen ze zich veiliger. Zo kan je toch naar de mieren kijken zonder hen te storen.

7. Kolonie laten verhuizen

Als je kolonie groot genoeg is, kan je de mieren laten verhuizen naar het Ytong-nest. Verbind het proefbuisje met het gat in het Ytong-nest.

Maak het Ytong-nest donker en een beetje vochtig, en laat het proefbuisje iets lichter en droger. Dan verhuizen de mieren meestal vanzelf naar hun nieuwe nest, dit kan enige tijd duren. Laat de mieren rustig hun tijd nemen en stoer ze zo weinig mogelijk.